

Baretembleem

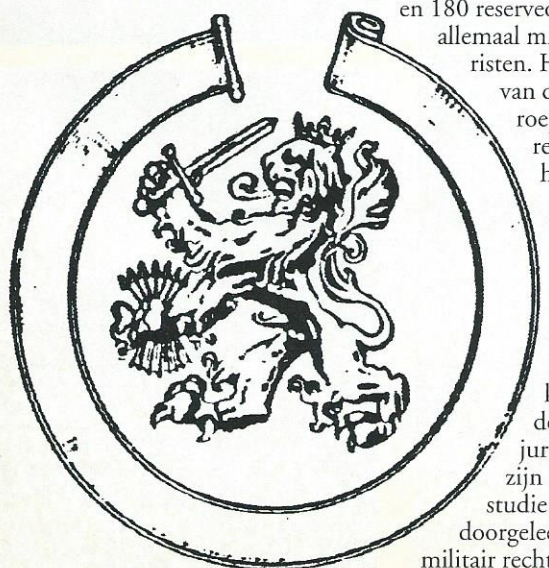
Militair Juridische Dienst

'Ook in oorlogstijd gelden de wetten'

Hoewel de Militair Juridische Dienst nog niet zo lang bestaat, was al in de tijd van de Republiek der Verenigde Nederlanden sprake van een militaire justitie, die zich voornamelijk met het militaire straf- en tuchtrecht bezighield. Van het idee dat zowel in vredes- als in oorlogstijd bij een leger juristen behoren te worden ingedeeld, werden de contouren eerst kort na de mobilisatie van 1914-1918 zichtbaar. Na de ervaringen die werden opgedaan bij de oprichting van de krijgswetten te velde tijdens de mobilisatie van 1939-1940, en in de periode tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog, besloot de legerleiding een militair juridisch dienstvak op poten te zetten.

Het toenmalig hoofd van de Juridische Sectie van het Hoofdkwartier van de Generale Staf (HKGS), mocht het bovengenoemde plan gaan uitdokteren met als uitkomst

Tekst: B.C. Cats/G.A.J.M. van Vugt

de oprichting van het dienstvak Militair Juridische Dienst (MJD) op 1 mei 1949. De MJD is daarmee één der jongste loten aan de stam met dienstvakken van de Koninklijke Landmacht. Op 1 juni 1950 streken de eerste officieren bij het nieuwe dienstvak neer, terwijl op 5 oktober van dat jaar de vredessamenstelling haar beslag kreeg. Op dit ogenblik telt het dienstvak 35 vrijwillig dienende officieren en 180 reserveofficieren, allemaal militair juristen. Het gros van de beroepsofficieren heeft het brevet voor Militair Juridische Vorming (MJV), dat wordt toegekend aan de militair jurist die na zijn rechtenstudie heeft doorgeleerd in het militair recht. Alle mi-

litair juristen vallen onder de Inspectie Militair Juridische Dienst, tevens sectie Juridische Zaken van de Landmachtstaf. Die houdt zich bezig met organisatie, het wel en wee van het personeel, loopbaanbeleid, mobilisatie en opleiding en specifiek militair juridische zaken. Naast de Inspectie MJD van de Landmachtstaf, vervullen militaire juristen functies bij 1LK, NTC, COKL, DPKL, AFCENT, NLC, de directie Juridische Zaken en de Militaire Kamer van respectievelijk de rechtbank en het Gerechtshof te Arnhem. Hun taken hebben in de loop der tijd tal van ontwikkelingen doorgemaakt. Zo hebben ze op grond van verdragsrechtelijke bepalingen advies- en opleidingstaken, waar het om toepassing van oorlogsrecht gaat. Tevens doen zij dienst als vraagbaak voor commandanten, wanneer die met het militaire straf- en tuchtrecht te maken krijgen en maakt een aantal van hen deel uit van rechtscolleges met strafrechtspraak over militaire zaken. De laatste jaren groeit de hoeveelheid ju-

risten in het administratief recht, met name bij de directie Personeel KL. Zij adviseren bijvoorbeeld de Bevelhebber der Landstrijdkrachten over ontwikkelingen in en toepassing van het staatsnoodrecht. Voorts vervullen militaire juristen opleidingsfuncties en is er een als Legal Advisor geplaatst bij AFCENT.

Hellebaarden

Bij Ministeriële Beschikking van 24 november 1950 zag het onderscheidsteken voor de Militair Juridische Dienst het licht. Het bestaat uit een goudkleurige baretembleem met daarin een Gotische W en twee gekruiste hellebaarden. Ze worden bijeengehouden door een kwast, rustend op een gestyleerde wustrol. Bovenaan het embleem prijkt een koninklijke kroon. Een hellebaard is een slag- en stootwapen, dat al in de Middeleeuwen in gebruik was bij een deel van het militaire voetvolk, de zogenoemde hellebaardiers. Een hellebaard bestaat uit een twee à tweeënhalve meter lange steel met ijzeren punt. Daaronder zit een bijl en aan de tegenovergestelde kant een enigszins benedenwaards gebogen haak, waarmee ruiters van hun paard kunnen worden getrokken. In de vijftiende en zestiende eeuw speelde het wapen een grote rol in de strijd. Later moest het plaats maken voor de piek en kreeg het een meer ceremoniële functie. Veel vorsten hielden er een garde van hellebaardiers op na, zoals nu nog de Pauselijke Garde te Rome. In de achttiende eeuw droegen de parketwachters aan de gerechtshoven een hellebaard om zo hun functie kenbaar te maken. Tegenwoordig symboliseren de gekruiste hellebaarden en wetsrol, met daarboven de gemelde kroon, de Militair Juridische Dienst van de landmacht. De ondergrond van het baretembleem bestaat uit een zwart met witte randkleur, zinnebeeldend voor de door juristen - gedragen zwarte toga en witte bef. Het devies van de Militair Juridische Dienst, 'Et inter arma vigent leges'. Dit betekent: 'Ook in oorlogstijd gelden de wetten'. ■